

ere fremsatte i det kirkelige Udvalgs Udkast til Lov om Folkekirkens Retspleje. I disse Paragraffer er der et enkelt Punkt, som jeg særlig kunde have Anledning til at omtale nærmere, men jeg skal ikke videre komme ind paa Enkeltheder og kun indskrænke mig til at udtale mig om Hovedpunkterne i hele Forslaget.

Som den første Hovedmangel vil jeg da nævne dette, at Lovforslaget fremdeles kun er en afreven Stump af en Kirkeforfatning, Kirkeeraadet mangler. Man kan jo opkaste det Spørgsmaal, og det kan jeg sige, at jeg for mit Vedkommende ogsaa virkeligt har gjort: Ja men, er der da Trang til et saadant Organ? Kan det ikke siges, at hver enkelt Biskop for sit Stifts Vedkommende er baade Folkekirkens Repræsentant og Folkekirkens Organ? Ja, han burde i hvert Fald være begge Dele; men selv om han er det, mangler Folkekirken alligevel en Fællesrepræsentation, et Fællesorgan, og det er af Vigtighed, at den faar et saadant. Alt tyder netop i vore Dage paa, at der tiltrænges et saadant Organ i høj Grad. Maa jeg oplyse det ved et tænkt Eksempel — man kan jo tænke sig et Eksempel for at paavise det nærmere. Jeg supponerer følgende: Sæt, at der et eller andet Sted i et Stift fremkommer en Strid om Spørgsmaal af almen, af fælles folkekirkelig Interesse, f. Eks. om en Præsts Forhold til Folkekirkens Lære eller om, hvad deraf kunde følge med Hensyn til hans Forbliven eller Ikke-Forbliven i Embedet, og sæt nu, at den paagældende Biskop, der skulde optræde paa Folkekirkens Vegne, værne om dens Ære, var en svag og sygelig Mand og derfor ogsaa noget nervøs og ubeslutsom, medens Kirkeministeren tænkes at være en kraftig og myndig Mand, der er vant til at gøre sin Villie gældende. Det vilde jo da falde ham forholdsvist let at magte Biskoppen, saa at denne, omend modstræbende, bøjede sig og føjede sig efter Ministerens Villie. Og sæt endvidere, at samme Minister bag efter skød sig ind under det, at han ikke havde anset sig for kompetent til at afgøre et saadant Spørgsmaal af indre kirkelig Natur, men at han havde afgjort Sagen netop i Overensstemmelse med Biskoppens Indstilling, og at det var denne, der bar det kirkelige Ansvar. Ja, sæt, at noget saadant hændte — og det kunde jo saare vel finde Sted i Virkeligheden —, saa føler jeg mig overbevist om, at hvorledes man end vilde bedømme Ministeren, vilde Folkekirken i alt Fald ikke være tjent med en saadan Afgørelse, og at Sagen vilde have faaet et andet Udfald, dersom Folkekirken havde

haft sit virkelige Organ, et Kirkeeraad, vel at mærke sammensat paa betryggende Maade. Thi et saadant vilde kunne være et Rygstød for en svag Biskop og vilde gøre det lettere for ham at staa fast, saa at han neppe vilde blive som blødt Voks i en stærk Ministerhaand. Og Ministeren vilde paa den anden Side ikke kunne undlade at tage virkeligt Hensyn til et saadant Kirkeeraads Mening med Hensyn til Lærespørgsmaal og andre Spørgsmaal af indre kirkelig Natur. — Men først og fremmest er det dog Folkekirkens grundlovhjemlede Ret at faa en Forfatning, naar man da ikke vil gøre Kunster med Grundlovens § 75: „Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov” og paa staa, at det klare Udtryk „Forfatning” er uklart og muligvis kun betyder „Forhold” eller „Tilstand”. — Af Bemærkningerne til Lovforslaget fremgaar det, at den højtæredede Kultusminister kun har udbedt sig Biskoppernes Ytringer om selve det foreliggende Forslag og særlig om de 4 nye Paragraffer, men derimod ikke om et eventuelt Kirkeeraad. Med Undtagelse af Biskoppen over Lolland-Falsters Stift udtale derfor de andre sig slet ikke om dette Punkt; de undlade simpelt hen at udtale sig om andet eller mere end det, hvorom de ere blevne adspurgte. Men det turde jo nok være, at flere af dem i Virkeligheden med Hensyn til Spørgsmaalet om Ønskeligheden af en Kirkeforfatning vare ganske enige med Biskop Wegener; man kan i alt Fald ikke tage en eneste af Biskoppernes Udtalelser til Indtægt imod Kirkeeraadet.

Den anden Hovedmangel ved Lovforslaget er Affattelsen af §§ 4 og 11. § 4 kræver end ikke, at man skal begære sig optagen paa en Valgliste, og fordrer intet i Retning af en Erklæring; man stiller saa at sige kun de samme borgerlige Hæderlighedsfordringer, som stilles til enhver kommunal Vælger. Hvad dernæst § 11 angaar, saa har man her ligesom i Fjor vægret sig ved at stille det Krav, at et Menneske, der skal have Sæde i et Menighedsraad i vor evangelisk-lutherske Folkekirke, og som altsaa kan blive medbestemmende med Hensyn til, hvem der skal være Præst i Sognet, maa afgive en Erklæring om, at han vedkender sig den kristne Tro, hvori han er døbt. Fra en Side siges, at dette vil man af aandelige Hensyn ikke være med til. Man vil ikke, hvor der er Tale om et saa vigtigt Spørgsmaal som Indflydelse paa Præsteembeders Besættelse, have Trosbekendelsen opstillet som et afgørende Skel i Folkekirken. Det maa vel være, fordi man overhovedet ikke ønsker et klart Skel op-